

Drogvanor
årskurs 9

Lysekil

Strömstad

Tanum

Munkedal

Sotenäs

Orust

2009

En rapport från Per Blanck Utveckling AB, april 2009

Frågor om rapporten kan ställas till:

Munkedal: Charlotta Wilhelmsson, tel. 0524- 180 00

Tanum: Dan Andersson, tel. 0525-180 00

Lysekil: Anna Nyman tel. 0523- 613 000

Strömstad: Lis Palm, tel. 0526-190 00

Sotenäs: Maria Hassing tel.0523-664 000

Orust: Anna Sandberg, tel. 0304 – 334 000

Sammanfattning

Denna undersökning är den fjärde som gjorts för Norra Bohuslän sedan 2003.

Intressanta resultat över tid är:

- Andelen rökare har inte förändrats nämnvärt, men dagligrökandet och det frekventa snusandet har minskat.
- Andelen alkoholkonsumenter har sjunkit, speciellt bland pojkar.
- Andelen intensivkonsumenter är i stort sett oförändrat, men andelen ungdomar som någon gång varit berusade har sjunkit, speciellt bland pojkar.
- Andelen som någon gång provat narkotika ligger oförändrat runt 6 procent.
- Skoltrivseln har ökat
- Skolket har minskat

I årets undersökning kan vi se att:

- Ungdomar skattar sin hälsa i stort sett som bra, men flickor bedömer sitt hälsoläge mer negativt än vad pojkar gör.
- En hög andel ungdomar motionerar regelbundet på sin fritid.
- En majoritet av pojkarna spelar dator eller TV-spel varje dag och bland både pojkar och flickor är det nära två tredjedelar som surfar eller chattar på Internet varje dag.

Innehållsförteckning

SAMMANFATTNING	5
OM UNDERSÖKNINGEN	8
<i>Svarsandel</i>	8
LÄSANVISNING	8
<i>Vad påverkar ungdomars vanor?</i>	8
<i>Etik</i>	9
RESULTAT	10
TOBAK	10
<i>Andel rökare</i>	10
<i>Andel dagligrökare, varje eller nästan varje dag</i>	11
<i>Snusning, varje eller nästan varje dag</i>	12
<i>Andel tobakskonsumenter</i>	13
<i>Vattenpipa</i>	13
<i>Hur får ungdomarna tag på cigaretter?</i>	14
<i>Att diskutera</i>	14
ALKOHOL	15
<i>Andel alkoholkonsumenter</i>	15
<i>Vilka sorters alkohol?</i>	15
<i>Dricker den här sorten en gång i månaden eller oftare</i>	16
<i>Berusing och intensivkonsumtion</i>	16
<i>Intensivkonsumtion av alkohol</i>	17
<i>Problem i samband med alkoholkonsumtion</i>	18
<i>Hemtillverkad sprit</i>	19
<i>Har du köpt alkohol av någon som köpt den utomlands?</i>	20
<i>Hur får ungdomar tag i alkohol?</i>	21
FÖRÄLDRARS BJUDVANOR	21
<i>Bjuden i eget glas, ett eller flera</i>	21
TRAFIK OCH ALKOHOL	22
<i>Kört moped berusad en eller flera gånger</i>	22
<i>Åkt bil, mc eller moped med någon som varit berusad</i>	22
<i>Att diskutera</i>	22
NARKOTIKA	23
<i>Haft möjlighet att prova narkotika</i>	23
<i>Har använt narkotika</i>	24
SNIFFNING	25
<i>Att diskutera</i>	25
FÖRÄLDRAATTITYDER	26
SKOLTRIVSEL OCH SKOLK	26
<i>Andel som trivs dåligt eller mycket dåligt i skolan</i>	27
<i>Skolk</i>	27
SPEL	28
<i>Spel om pengar på internet</i>	28

Övriga spel.....	28
MOTIONSVANOR	29
<i>Hur ofta tränar eller motionerar du per vecka, på din fritid?</i>	29
<i>Motionerar tre gånger eller mer per vecka</i>	29
DATOR/TV-SPEL OCH DATORVANOR	29
<i>Spelar du dator/TV-spel?</i>	29
<i>Hur många timmar har du spelat dator/TV-spel sammanlagt de senaste 7</i> <i>dagarna</i>	30
<i>Surfar, chattar du på internet</i>	30
<i>Hur många timmar har du surfat, chattat sammanlagt de senaste 7</i> <i>dagarna</i>	30
FRITIDSVANOR	31
<i>Gör detta fler än en kväll per vecka</i>	31
HÄLSA	31
<i>Hur trivs du i stort sett med livet just nu?</i>	31
<i>Trivs bra eller mycket bra fördelat per kommun</i>	31
<i>Hur bedömer du din fysiska hälsa?</i>	32
<i>Hur bedömer du din psykiska hälsa</i>	32
DEFINITIONER	33
REFERENSER	34

Om undersökningen

Inmatning av svaren och databearbetning samt rapport har utförts av Per Blanck Utveckling AB. Undersökningen genomfördes vecka 3, 4 och 5 år 2009.

Svarsandel

	Svarsandel
Lysekil	89
Munkedal	87
Orust	74
Sotenäs	80
Strömstad	89
Tanum	94

Bortfallet i undersökningen är lågt (15 %), även det interna bortfallet (där eleven valt att inte besvara en fråga) är också lågt, någon procent, på de flesta frågor.

Sju enkätformulär har avlägsnats ur studien, eftersom de genomgående fyllts i helt oseriöst.

Läsanvisning

Rapporten skall ses som en resultatredovisning. En djupare analys kommer att ske ute i respektive kommun.

Vad påverkar ungdomars vanor?

Den här undersökningen är ett sätt att försöka få grepp om hur ungdomars vanor när det gäller tobak, alkohol och narkotika ser ut. Undersökningen ger dock inga svar på **varför** det ser ut som det gör. Det är viktigt att komma ihåg att ungdomars vanor på det här området styrs av många olika faktorer som tillgång, lokal kultur, föräldrars inställning, vilken ekonomi man har, vilka kamrater man har, egna attityder och mycket mera.

Eftersom undersökningsmaterialet är relativt litet, måste skillnader mellan kommuner och över tid tolkas försiktigt, mindre förändringar och skillnader kan bero på tillfälligheter. Tillsammans med andra iakttagelser som lärare, fritidsle-

dare, polis och socialtjänst gör, kan bilden utvecklas och nyanseras. En anonym undersökning, med fasta svarsalternativ har dock visat sig vara det bästa alternativet för att få kunskap om vanor av det här slaget. Andra metoder som intervjuer/samtal fungerar sämre.

Definitioner har samlats i en tabell i slutet av denna rapport, s. 33. Om inget annat anges är samtliga tal procentandelar.

Jämförelserna med riket avser CAN:s riksundersökning 2008 (Hvitfeldt, Nyström 2009)

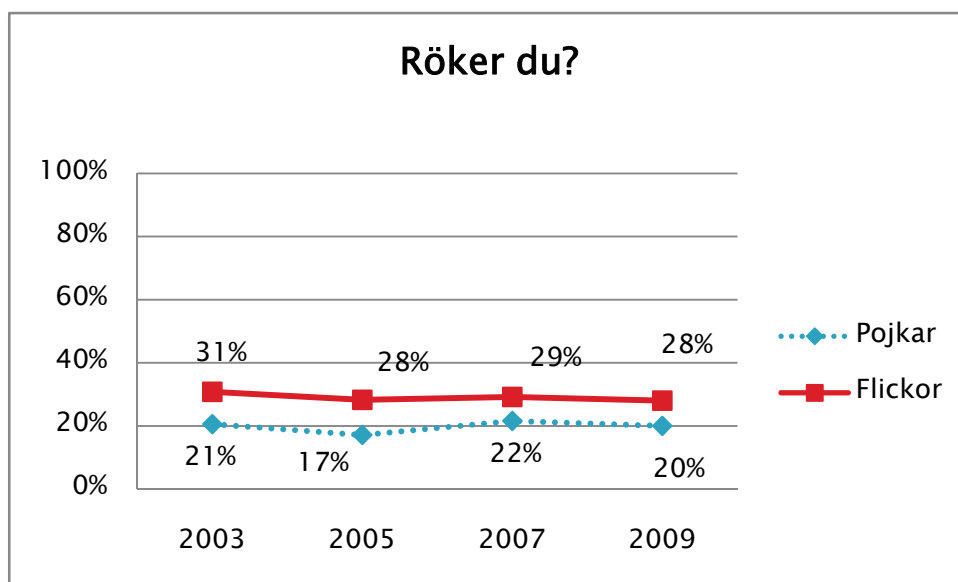
Etik

Det är mycket viktigt att elevernas integritet skyddas i sådana här undersökningar. Eleverna besvarar formulären enskilt under provskrivningsliknande förhållanden. Formulären läggs av eleven i kuvert som eleven själv försluter. Kuverten samlas in av undersökningsledaren, lärare eller annan personal, och läggs i större insamlingskuvert, dessa kuvert försluts och sänds till bearbetning.

I instruktionen anges att det är frivilligt att delta i undersökningen och om man inte vill delta, så skall man lägga man sitt tomma frågeformulär i kuvertet. Därmed skyddas den som inte vill svara från att behöva visa detta. Vissa resultat med mycket få (< 5 st.) svar har uteslutits ur denna redovisning för att ytterligare förstärka elevernas integritet. Detta innebär t.ex. att narkotikaanvändning uppdelat efter kön inte sker på kommunnivå.

Tobak

Andel rökare

Riket: pojkar: 22 %

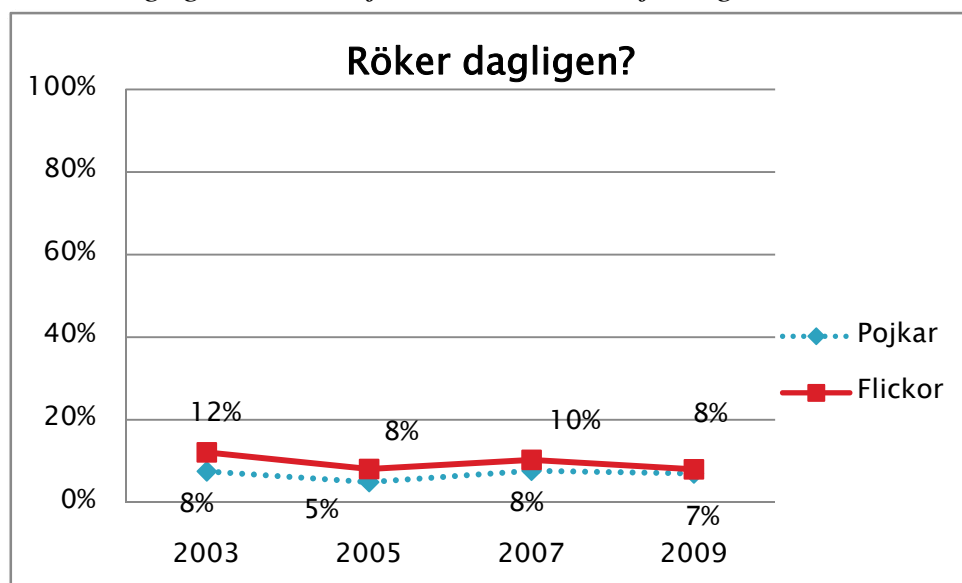
flickor: 28 %

	Pojkar				Flickor			
	2009	2007	2005	2003	2009	2007	2005	2003
Lysekil	4	21	15	23	36	40	35	34
Munkedal	25	26	15	18	19	21	31	32
Orust	29	18			19	36		
Sotenäs	21	27	23		48	43	21	
Strömstad	22	17	11	15	24	22	15	27
Tanum	25	23	22	26	28	17	35	28
Samtliga	20	22	17	21	28	29	28	31

Andelen ungdomar som röker förefaller vara ganska stabilt runt en tredjedel av flickorna och en femtedel av pojkarna. Det förekommer en del variationer mellan de olika kommunerna som ingår i undersökningen. Lägst rökfrekvens har pojkar i Lysekil och högst flickor i Sotenäs.

I CAN:s riksundersökningar finns en svag tendens till en högre andel rökare bland pojkar. Flickorna har legat stabilt runt 30 procent sedan 2003, med undantag för ett år.

Andel dagligrökare, varje eller nästan varje dag

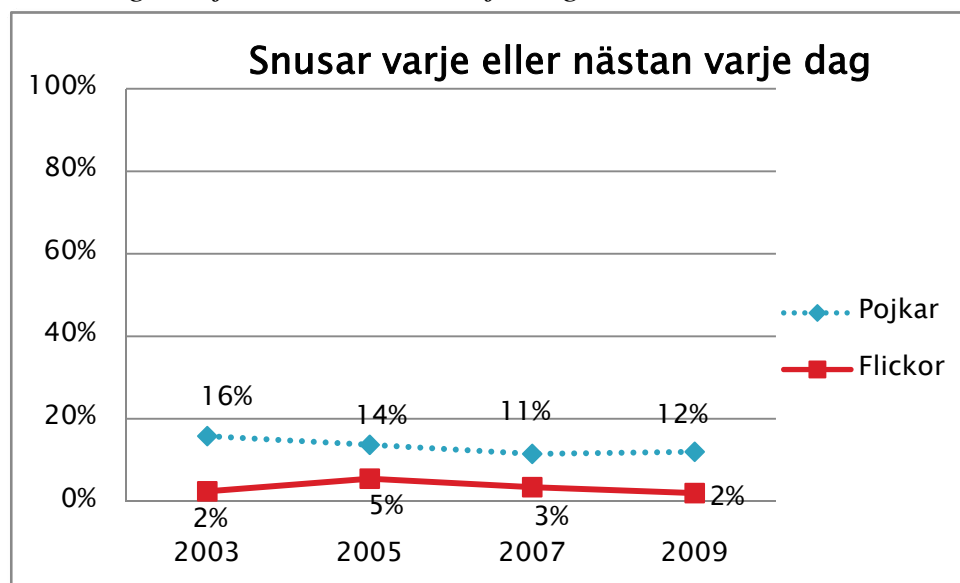

Riket: pojkar: 8 % flickor: 11 %

Ungdomars rökning handlar till största delen om tillfällighetsrökning på veckoslut och festliga tillfällen. Det är 7 procent av pojkarna och 8 procent av flickorna som anger att de röker varje dag.

	Pojkar				Flickor			
	2009	2007	2005	2003	2009	2007	2005	2003
Lysekil	2	8	5	7	11	22	9	13
Munkedal	10	8	5	12	9	12	10	12
Orust	13	6			3	10		
Sotenäs	4	5	7		19	6	4	
Strömstad	4	11	1	2	9	5	5	8
Tanum	8	8	7	8	4	5	11	15
Samtliga	7	8	5	8	8	10	8	12

Snusning, varje eller nästan varje dag

Riket: pojkar: 9 %

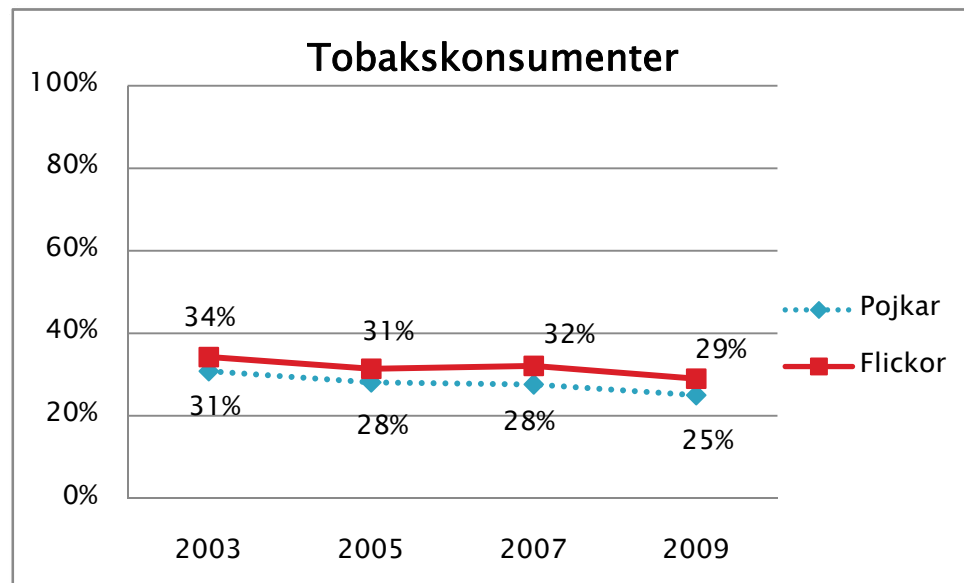
flickor: 0 %

	Pojkar				Flickor			
	2009	2007	2005	2003	2009	2007	2005	2003
Lysekil	3	13	10	14	6	8	8	3
Munkedal	15	22	23	18	1	4	7	0
Orust	13	10			0	0		
Sotenäs	15	5	14		2	2	6	
Strömstad	24	11	11	13	0	3	3	2
Tanum	8	6	13	20	1	3	3	4
Samtliga	12	11	14	16	2	3	5	2

Frekvent snusning förekommer nästan bara bland pojkar. Och tendensen har varit en svag, men ändå minskning under de år denna undersökning genomförts. Den andel pojkar som snusar, snusar regelbundet.

I den här undersökningen är det 15 procent av pojkarna och sex procent av flickorna som snusar från dagligen till bara ibland. Tillfällighetssnusandet är vanligast bland flickorna.

Andel tobakskonsumenter

	Pojkar				Flickor			
	2009	2007	2005	2003	2009	2007	2005	2003
Lysekil	7	29	28	35	38	42	38	39
Munkedal	33	35	33	25	20	25	34	32
Orust	34	24			19	41		
Sotenäs	28	27	32		50	45	26	
Strömstad	28	21	19	23	24	23	17	29
Tanum	26	31	30	38	29	18	38	35
Samtliga	25	28	28	31	29	32	31	34

Andelen tobakskonsumenter får man genom att lägga samman de som röker och de som snusar eller både och. Andelen pojkar som är tobakskonsumenter är även då lägre än bland flickorna, men andelen dagligsnusande pojkar är högre än andelen dagligrökande flickor.

Det är 44 procent av pojkarna och 42 procent av flickorna som aldrig har varit rökt eller snusat. En nivå som är oförändrad jämfört med förra undersökningstillfället.

Vattenpipa

34 procent av pojkarna och 36 procent av flickorna har rökt vattenpipa en eller flera gånger. 11 procent har rökt vattenpipa flera gånger.

Hur får ungdomarna tag på cigaretter?

(Flervalsfråga andel av dem som röker)

	Andel 2009	Andel 2007	Andel 2005	Andel 2003
Köper själv	26	30	27	35
Köper av kompisar	31	14	14	10
Blir bjuden av kompisar	54	44	38	42
Från egna föräldrar m lov	8	6	4	8
Från egna föräldrar u lov	6	3	4	2
Från annan person ö 18 som köper	50	22	32	28
Från annan person ö 18 som, bjuder	16	5	5	6

Tobakslagens försäljningsförbud har nu funnits i mer än tio år. Det är dock fortfarande en hög andel av dem som röker som själva kan köpa sina cigaretter.

Att diskutera

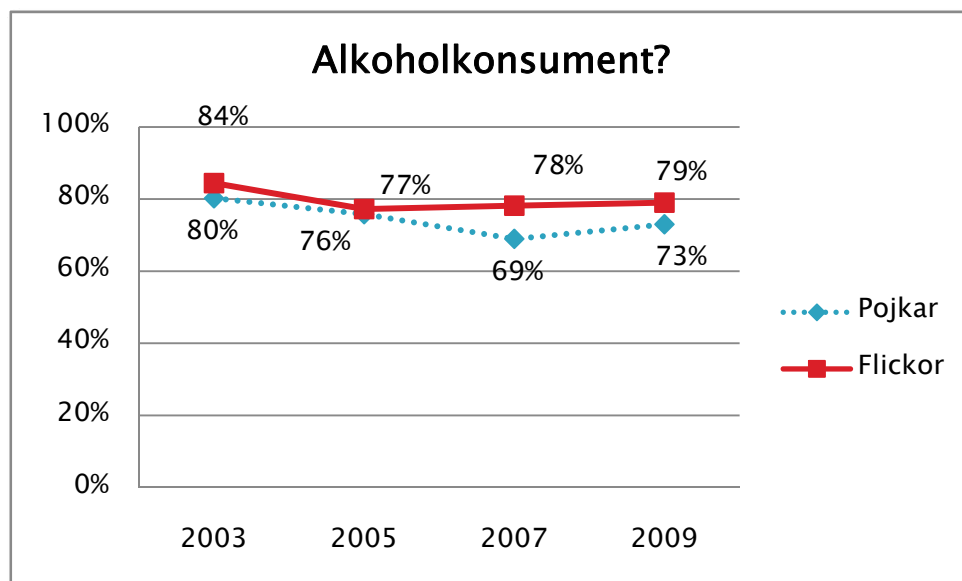
Det verkar som att skolans insatser för att motverka rökning på skoltid är framgångsrikt; det är få ungdomar som röker dagligen, eller nästan dagligen.

Hur kan vi fortsätta arbeta för att ytterligare minska tobakskonsumtionen bland ungdomar?

- Har vi samma förhållningssätt till rökning som till snusning i skolan?
- Vilka regler gäller för rökning/snusning i samband med fritidsaktiviteter, skolresor och liknande sammanhang?
- Efterlevnaden av förbudet mot att sälja tobak till ungdomar under 18 år kan förbättras. Finns det beredskap i kommunen för att hantera de strängare regler som aviserats och som bland annat innebär förstärkt tillsyn över försäljningen av tobaksvaror? (Regeringens webbplats, 2008)

Alkohol

Andel alkoholkonsumenter

Riket: pojkar: 63 %

flickor: 66 %

	Pojkar				Flickor			
	2009	2007	2005	2003	2009	2007	2005	2003
Lysekil	48	62	79	78	76	81	82	86
Munkedal	90	65	80	78	78	81	79	80
Orust	78	81			72	83		
Sotenäs	79	68	68		81	84	75	
Strömstad	72	62	70	77	77	68	70	86
Tanum	82	74	79	90	87	73	78	85
Samtliga	73	69	76	80	79	78	77	84

Andelen alkoholkonsumenter har minskat något bland pojkarna, men är på samma nivå bland flickorna sedan 2003.

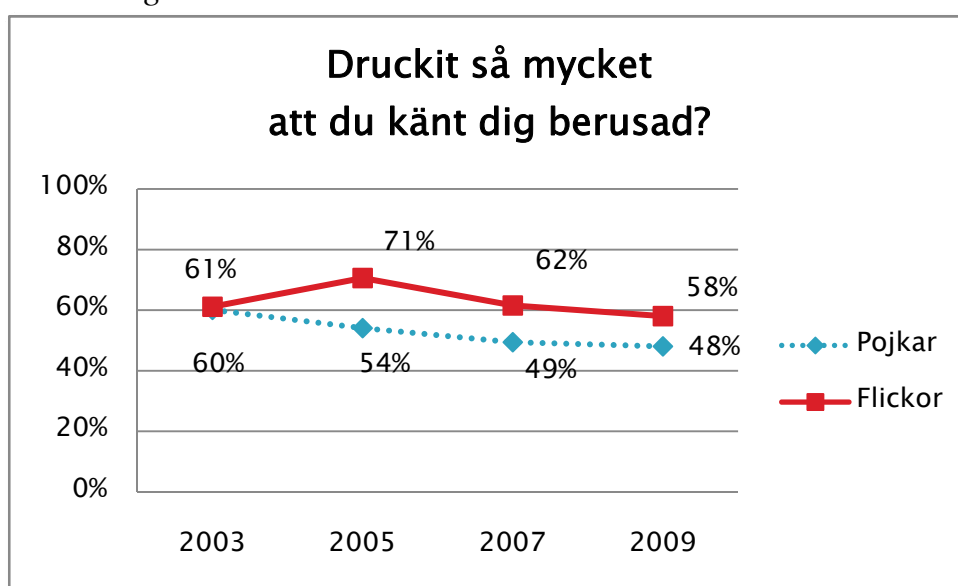
Vilka sorters alkohol?

Om man beräknar andelen som dricker de olika alkoholsorterna en gång i månaden eller oftare får man resultatet som redovisas i tabellen nedan. I ”starkcidet” ingår även alkoholisk och liknade blanddrycker som säljs av Systembolaget.

Dricker den här sorten en gång i månaden eller oftare

	Pojkar				Flickor			
	2009	2007	2005	2003	2009	2007	2005	2003
Öl kl II	21	14	27	36	18	14	18	28
Starkcider	26	21	34	40	36	38	38	49
Starköl	29	26	32	39	21	20	28	30
Vin	7	8	11	11	14	10	16	21
Sprit	33	21	26	35	33	33	32	40

Berusning och intensivkonsumtion

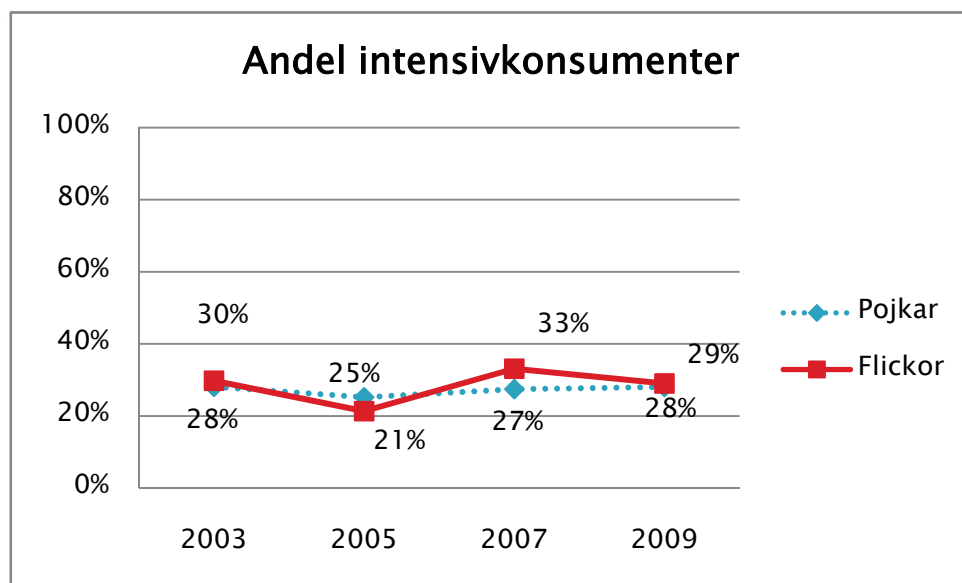

	Pojkar				Flickor			
	2009	2007	2005	2003	2009	2007	2005	2003
Lysekil	21	43	52	57	49	53	63	74
Munkedal	63	56	58	53	54	62	67	69
Orust	59	57			51	72		
Sotenäs	64	50	50		76	67	62	
Strömstad	44	37	44	60	61	53	52	70
Tanum	53	55	65	76	64	61	61	69
Samtliga	48	49	54	60	58	62	61	71

Riket: pojkar 47 % flickor 52 %

Andelen ungdomar som druckit så mycket alkohol att de känt sig berusade är nu under hälften för pojkarna.

Intensivkonsumtion av alkohol

Riket: pojkar: 25 %

flickor: 24 %

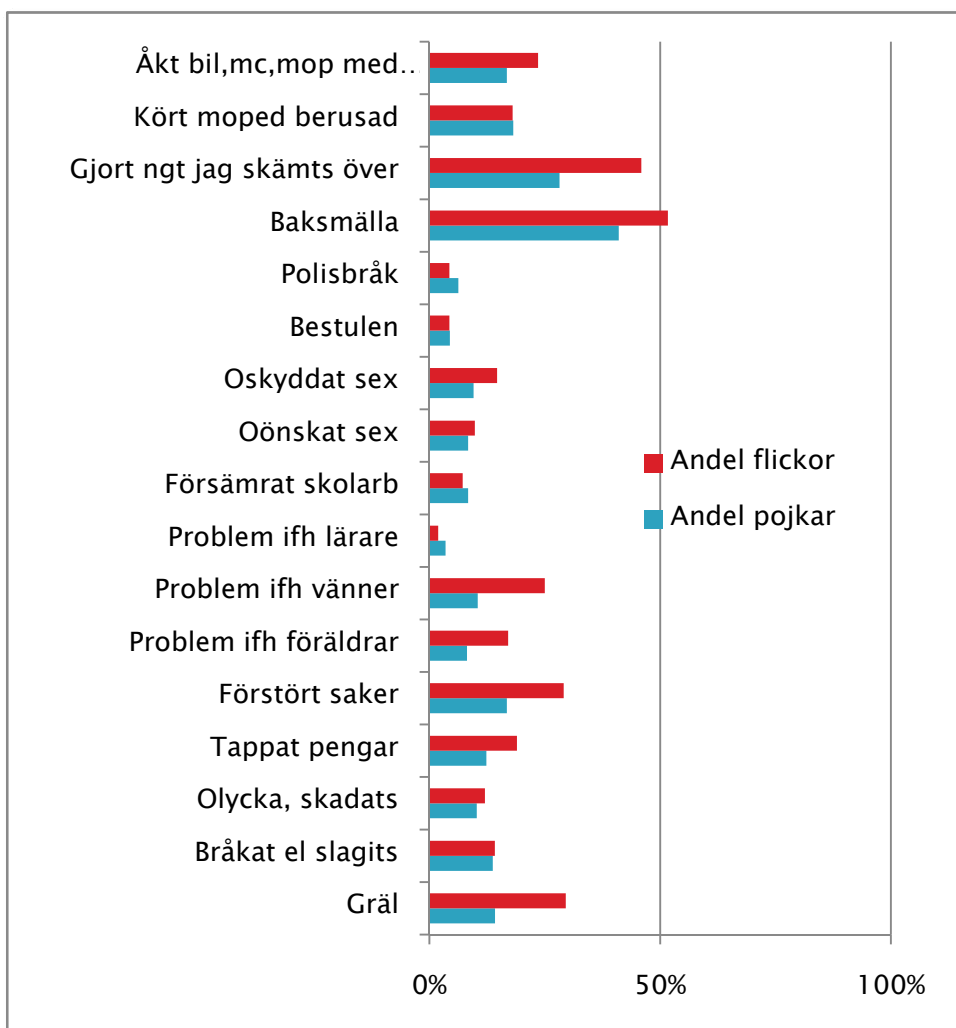
	Pojkar				Flickor			
	2009	2007	2005	2003	2009	2007	2005	2003
Lysekil	7	25	20	22	27	27	25	28
Munkedal	40	38	23	25	33	35	26	35
Orust	37	31			25	43		
Sotenäs	36	23	38		45	35	17	
Strömstad	17	22	14	28	20	27	15	29
Tanum	36	25	35	44	28	30	21	28
Samtliga	28	27	25	28	29	33	21	30

Andelen ungdomar som intensivkonsumerar är på i stort samma nivå som vid förra undersökningen och 2003. I den här mätserien är det bara 2005 som nivån var lägre.

Att dricka de här mängderna vid ett och samma tillfälle kan för en ung, alkoholovan människa som kanske väger runt 60 kg ge kraftig berusningsnivå på omkring 1,2 promille.

Tendensen när det gäller riket är att andelen intensivkonsumenter de senaste fem åren är tämligen stabilt.

Problem i samband med alkoholkonsumtion

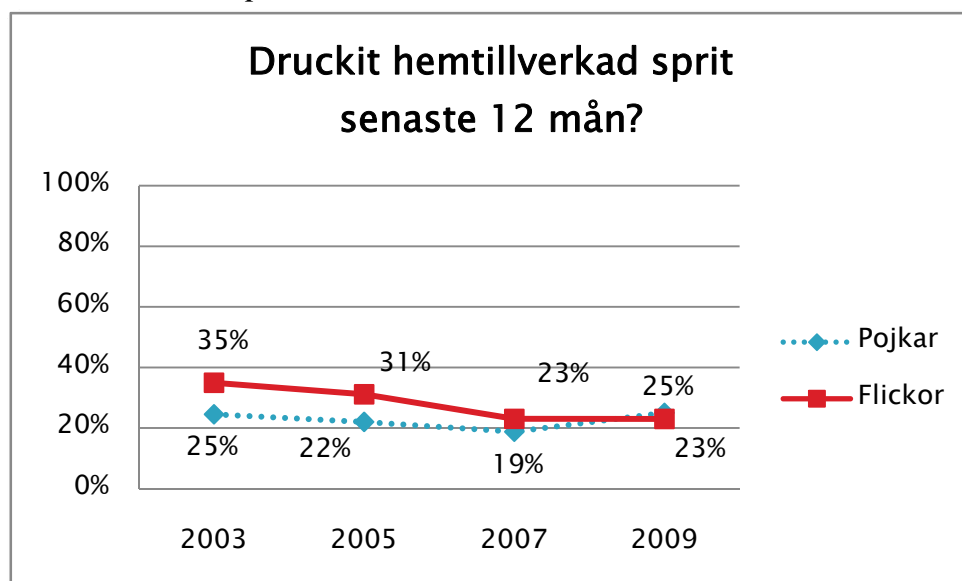

Flickor rapporterar i högre utsträckning problem i samband med alkoholförtäring. Det är bara polisbråk som pojkar rapporterar i högre utsträckning än flickor.

	Pojkar				Flickor			
	2009	2007	2005	2003	2009	2007	2005	2003
Gräl	14	16	17	19	30	31	29	34
Bråkat el slagits	14	14	13	15	14	13	9	15
Olycka, skadats	10	11	12	13	12	12	13	13
Tappat pengar	12	11	14	13	19	17	16	20
Förstört saker	17	13	19	19	29	24	23	30
Problem ifh föräldrar	8	7	9	7	17	15	14	16
Problem ifh vänner	10	7	10	8	25	21	19	23
Problem ifh lärare	3	2	3	4	2	2	1	2
Försämrat skolarb	8	4	6	6	7	8	7	8
Oönskat sex	8	9	8	9	10	9	9	11
Oskyddat sex	10	8	11	9	15	15	13	16
Bestulen	4	3	3	4	4	4	6	4
Polisbråk	6	7	5	5	4	4	3	7
Baksmälla	41	37	45	46	52	56	53	60
Gjort ngt jag skämts över	28				46			
Kört moped berusad	18				18			
Åkt bil,mc,mop med berusad	17				24			

Andelen rapporterade problem minskar en aning mellan de tre åren, speciellt bland pojkarna, vilket är logiskt med tanke på att en mindre andel pojkar redovisar att de druckit så mycket alkohol att de känt sig berusade.

Hemtillverkad sprit

Riket: pojkar: 11 %

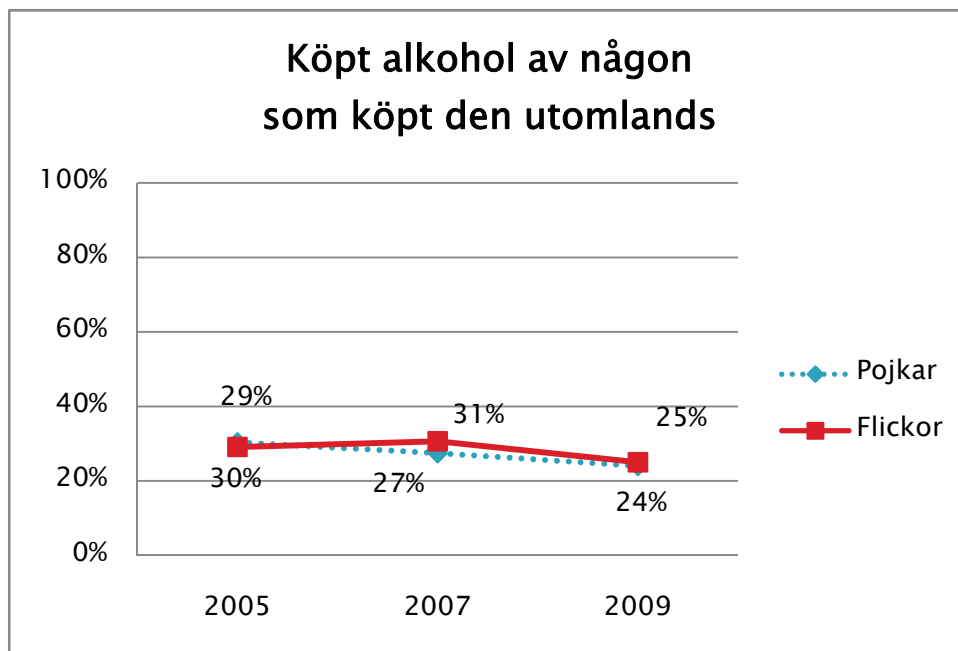
flickor: 14 %

	Pojkar				Flickor			
	2009	2007	2005	2003	2009	2007	2005	2003
Lysekil	19	16	16	26	13	19	36	39
Munkedal	40	29	24	26	29	26	46	43
Orust	27	23			24	28		
Sotenäs	19	13	27		29	18	26	
Strömstad	19	15	11	13	20	12	12	19
Tanum	25	14	33	30	27	30	33	36
Samtliga	25	19	22	25	23	23	31	35

Andelen ungdomar som rapporterar att de druckit hemtillverkad sprit har minskat stadigt, men det finns ganska stora variationer mellan olika kommuner. Vanligast verkar hembränt vara i Munkedal och mest sällsynt i Lysekil.

Andelen ungdomar som i CAN:S undersökningar uppger att de druckit hemtillverkad sprit har sjunkit från den högsta nivån ca 40 procent år 1997 till 11 respektive 14 procent 2008.

Har du köpt alkohol av någon som köpt den utomlands?

	Pojkar			Flickor		
	2009	2007	2005	2009	2007	2005
Lysekil	8	19	25	21	22	29
Munkedal	44	36	36	26	37	41
Orust	26	32		18	46	
Sotenäs	30	23	34	31	29	36
Strömstad	17	30	25	14	15	15
Tanum	25	25	34	38	31	26
Samtliga	24	27	30	25	31	29

Det är en fjärdedel av ungdomarna som en eller flera gånger köpt alkohol av någon som köpt den utomlands. Langningen av sådan alkohol till ungdomar är omfattande men tendensen är att den minskar något lite.

Hur får ungdomar tag i alkohol?

	Folköl	Starköl/ alkoläsk	Vin	Sprit
Från syskon	3	3	1	2
Från kompisar och kompisars syskon	24	26	8	25
Från egna föräldrar m lov	12	5	8	5
Från egna föräldrar u lov	2	2	3	3
Från annan vuxen som bjuder	2	2	2	1
Köper av annan vuxen	3	5	2	4

Kompisar och kompisars syskon är i särklass huvudkällan när ungdomarna skall ha tag i alkohol.

Föräldrars bjudvanor

En ny fråga har infördes i 2007 års formulär: *Händer det att du blir bjuden på alkohol hemma av dina föräldrar?* Svartalternativen är Nej, Ja får smaka ur föräldrars glas, ja enstaka glas, ja mer än enstaka glas.

Bland samtliga svarande är det 23 procent av pojkarna och 19 procent av flickorna som får enstaka glas, eller mer än enstaka glas hemma.

Bjuden i eget glas, ett eller flera

	Pojkar		Flickor	
	2009	2007	2009	2007
Lysekil	9	18	11	26
Munkedal	29	27	20	31
Orust	28	27	21	17
Sotenäs	36	18	21	16
Strömstad	15	20	20	12
Tanum	27	29	21	25
Samtliga	23	23	19	22

53 procent av pojkarna och 43 procent av flickorna blir inte bjudna alls hemma.

Det är tidigare känt att det finns samband mellan föräldrars bjudvanor och ungdomars alkoholvanor, detta kunde visas i undersökningen 2007 (Blanck, 2007) och så är det också i denna undersökning. Bland dem som inte blir bjudna hemma i eget glas, eller bara fått smaka ur föräldrars glas är det 23 procent som är intensivkonsumenter, medan det i gruppen som blir bjudna hemma i eget glas är 40 procent.

Trafik och alkohol

Kört moped berusad en eller flera gånger

	Pojkar		Flickor	
	2009	2007	2009	2007
Lysekil	2	18	18	10
Munkedal	32	22	23	12
Orust	29	27	17	26
Sotenäs	17	18	36	14
Strömstad	11	17	9	5
Tanum	19	16	13	12
Samtliga	18	20	18	13

Andelen flickor som kör moped berusade har ökat sedan 2007.

Åkt bil, mc eller moped med någon som varit berusad

	Pojkar		Flickor	
	2009	2007	2009	2007
Lysekil	3	14	13	11
Munkedal	32	19	30	28
Orust	26	16	22	36
Sotenäs	17	13	40	16
Strömstad	13	20	24	17
Tanum	13	14	21	14
Samtliga	17	16	24	21

Det är många unga som utsatt sig för den betydande skaderisk som det innebär att köra eller åka med någon på ett motorfordon samtidigt som föraren är berusad.

Att diskutera

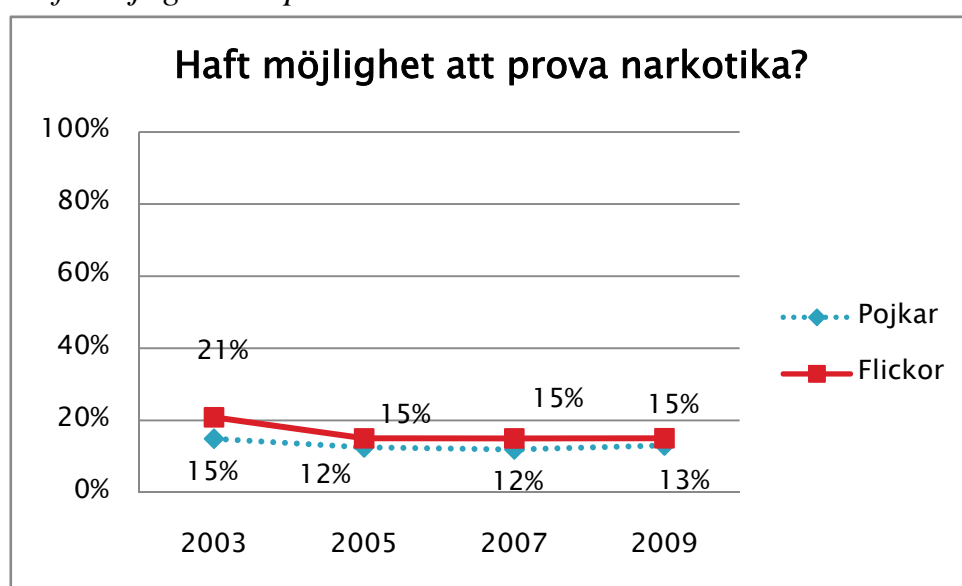
Hur kan vi arbeta för att minska ungdomars alkoholkonsumtion?

- Tillgänglighet är en av de viktigaste faktorerna, hur kan man motverka langning särskilt viktigt verkar det vara att nå ungdomar i 20 årsåldern som langar till kamrater? Är de medvetna om vilket ansvar de tar?
- Föräldrars bjudvanor har stor betydelse för ungdomars alkoholvanor. Genom att bjuda hemma visar man i praktisk handling en positiv attityd till att ens ungdom dricker alkohol. Bjuder man ungdomar på alkohol, lär man dem dricka. Hur kan vi påverka fler föräldrar till ännu större restriktivitet?

- Kombinationen alkohol och trafik innebär betydande risker som alltför många ungdomar utsätter sig för, enligt den här undersökningen. Hur kan vi minimera denna risk?
- Generellt är attityderna till att köra bil berusad starkt negativa, men gäller denna attityd också andra motorfordon som mopeder? Kanske måste vi vuxna ta ett större ansvar för att ungdomar transporteras hem säkert under tonårstiden även om detta kan innebära sena kvällar/nätter?

Narkotika

Haft möjlighet att prova narkotika

	Pojkar				Flickor			
	2009	2007	2005	2003	2009	2007	2005	2003
Lysekil	6	17	15	20	21	22	25	30
Munkedal	25	14	5	11	14	14	10	14
Orust	11	13			7	19		
Sotenäs	17	5	16		12	6	13	
Strömstad	9	6	11	17	18	18	12	24
Tanum	12	11	14	10	17	8	10	14
Samtliga	13	12	12	15	15	15	15	21

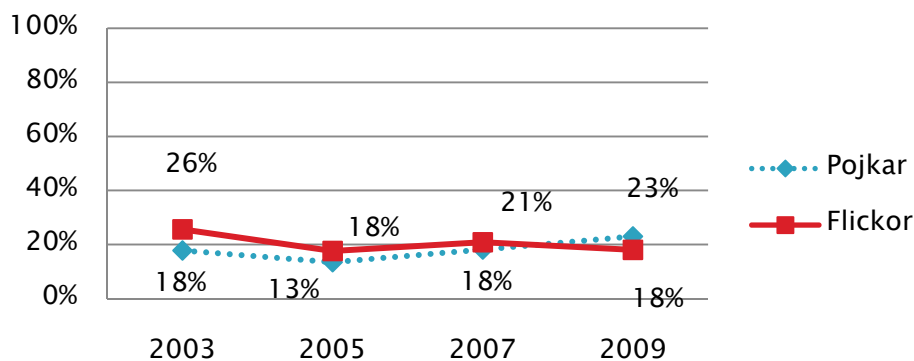
Riket: pojkar: 19 %

flickor: 19 %

Andelen ungdomar som uppger att de haft möjlighet att prova narkotika har minskat något, en tendens som också finns i CAN:s riksundersökning.

Haft lust att prova narkotika?

(ja + tveksam)

	Bojkar				Flickor			
	2009	2007	2005	2003	2009	2007	2005	2003
Lysekil	11	10	14	25	18	25	16	26
Munkedal	35	21	9	10	10	15	15	14
Orust	27	23			21	32		
Sotenäs	26	17	13		24	20	15	
Strömstad	19	12	13	17	20	12	17	27
Tanum	26	27	17	16	18	18	25	34
Samtliga	23	18	13	18	18	21	18	26

Riket: pojkar 17% flickor 17 %

När det gäller att ha haft lust att prova narkotika har andelen minskat bland flickor jämfört med 2003, men är relativt oförändrad för pojkar.

Har använt narkotika

	Andel 2009	Andel 2007	Andel 2005	Andel 2003
Lysekil	3	5	5	7
Munkedal	8	8	5	5
Orust	10	9		
Sotenäs	10	5	5	
Strömstad	7	4	1	8
Tanum	10	5	6	6
Samtliga	8	6	4	6

Fördelat på kön: pojkar 11 % flickor 5%

Riket: pojkar 7 % flickor: 5 %

Andelen som uppger att de någon gång har använt narkotika är i den här undersökningen är på samma nivå som riket. Tendensen i CAN:s riksundersökningar är en långsam minskning – som lägst har andelen varit ca 4 procent i riket som helhet och som högst runt 16 procent, de tidiga åren på 70-talet.

När det gäller narkotikapreparat är hasch och marijuana de vanligaste, på de andra preparaten anges de av mindre än tio individer. GHB anges av enstaka, liksom khat.

Även användning av sömn- och lugnande medel, utan läkarordination har liten omfattning och anges av mindre än 20 individer.

Sniffning

Sex procent av pojkarna och fem procent av flickorna har erfarenhet av sniffning någon gång. Fyra procent har erfarenhet av sniffning senaste 12 månaderna.

Att diskutera

Narkotikabruk bland ungdomar i den här åldern är sällsynt.

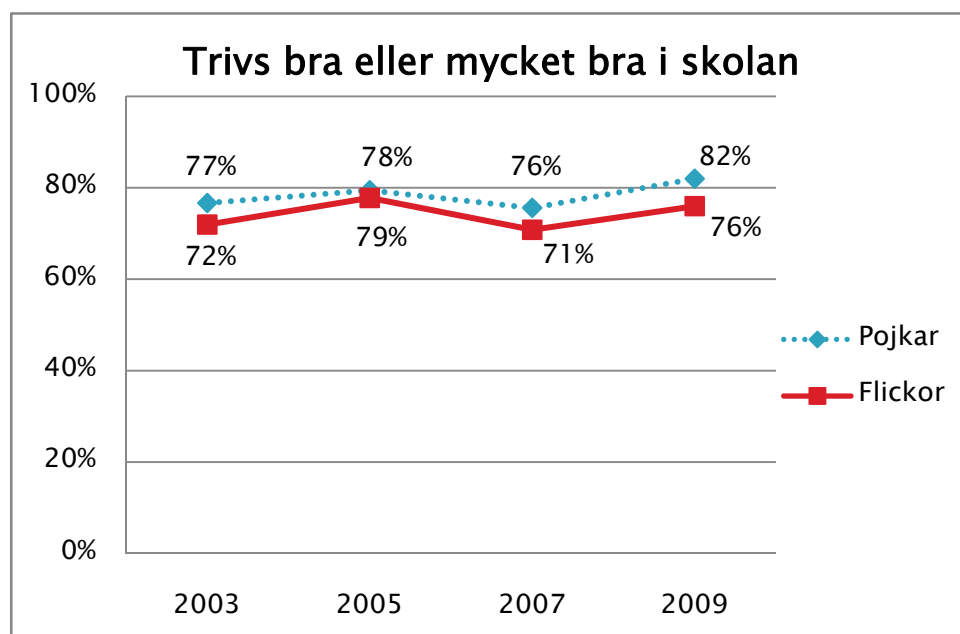
- Massmediabilden av narkotikaanvändning bland ungdomar kan ge intrycket att användningen är vanlig. Hur kan man arbeta för att motverka risken för majoritetsmissförstånd på det här området, det vill säga att ungdomar och andra tror att narkotikabruk är vanligare än vad det är.
- Hur bedriver vi en bra information och upplysning kring narkotika, utan att det blir konsumentinformation?

Föräldraattityder

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra
okej att jag dricker alkohol	49	30	18	4
okej om jag dricker mig berusad	71	20	8	1
okej om jag röker cigaretter	87	9	3	1
okej om jag snusar	84	8	3	1
okej om jag röker hasch	99	1	0	1

Det är inga skillnader på denna mätning av hur ungdomar uppfattar sina föräldrars attityder jämfört med undersökningen 2007 då frågan ställdes för första gången.

Skoltrivsel och skolk

Det är en hög andel ungdomar som trivs bra eller mycket bra i skolan, skillnader förekommer mellan de olika kommunerna i denna undersökning, men de är ganska små.

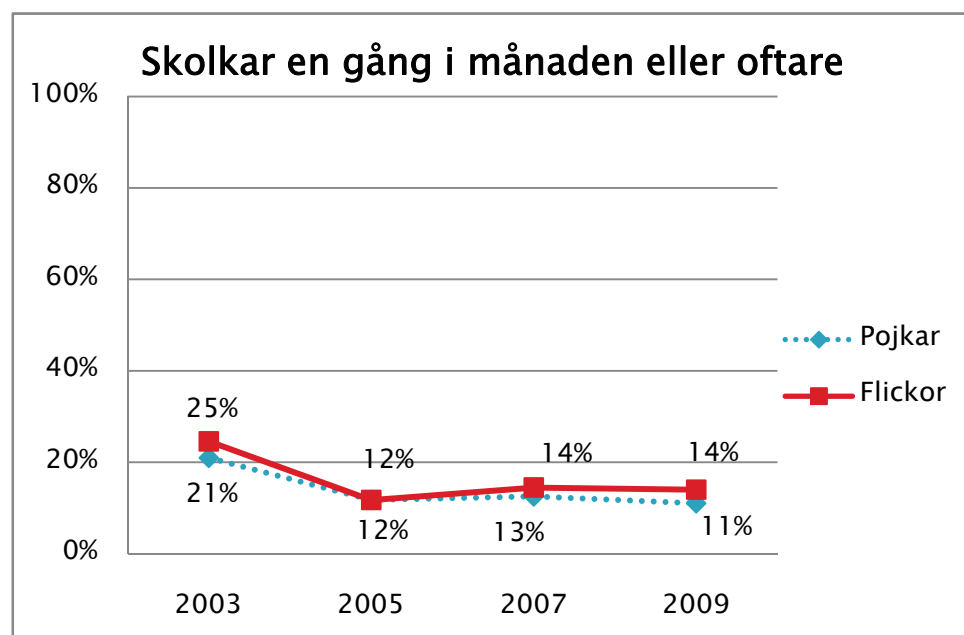
	Pojkar				Flickor			
	2009	2007	2005	2003	2009	2007	2005	2003
Lysekil	88	73	75	75	80	67	82	66
Munkedal	75	71	82	81	77	74	87	83
Orust	77	72			78	69		
Sotenäs	89	92	73		74	80	79	
Strömstad	85	78	89	68	77	78	73	78
Tanum	81	73	78	82	69	62	68	65
Samtliga	82	76	79	77	76	71	78	72

Andel som trivs dåligt eller mycket dåligt i skolan

	Pojkar				Flickor			
	2009	2007	2005	2003	2009	2007	2005	2003
Lysekil	3	2	10	5	6	10	8	8
Munkedal	13	13	3	1	4	3	5	3
Orust	7	9			7	5		
Sotenäs	2	5	4		2	10	6	
Strömstad	2	6	0	2	9	5	9	2
Tanum	6	9	5	4	6	10	6	7
Samtliga	6	7	5	3	6	7	7	5

Det är en mycket liten grupp som anger att de trivs dåligt, eller mycket dåligt i skolan. Men det förekommer skillnader mellan de olika kommunerna.

Skolk

	Pojkar				Flickor			
	2009	2007	2005	2003	2009	2007	2005	2003
Lysekil	4	15	11	22	12	26	14	34
Munkedal	8	13	6	16	12	16	13	18
Orust	24	20			8	21		
Sotenäs	6	0	16		17	8	11	
Strömstad	15	10	16	21	23	8	11	21
Tanum	9	12	10	26	13	4	8	22
Samtliga	11	13	12	21	14	14	12	25

Andelen ungdomar som uppger att de skolkar frekvent från skolan har minskat kraftigt mellan år 2003 och 2005, och därefter har den lägre nivån bevarats.

Spel

Spel om pengar på internet

	Pojkar	Flickor
Poker på internet	10	1
Casino på internet	5	0
Övriga spel på internet	14	6

Övriga spel

	Pojkar	Flickor
Spelautomat	11	7
Lotter	39	42
Lotto	12	6
Övriga sportspel	9	3
Poker	19	7
Övriga spel	14	11

Det är samma nivåer på *spel om pengar på Internet* i årets undersökning som i den förra, 2007. När det gäller de "Övriga spelen" är det dock en något lite lägre andel pojkar som uppger att de spelar sådana spel.

Det är 5 procent av ungdomarna som spelat för 50 kronor eller mer de senaste 30 dagarna. Det är 10 procent av pojkarna och 1 procent av flickorna som spelat för den summan,

Motionsvanor

Hur ofta tränar eller motionerar du per vecka, på din fritid?

	Andel pojkar	Andel flickor
Ingen	17	13
1 gång	10	15
2 gånger	18	21
3-4 ggr	28	30
5 ggr	11	8
6 eller fler	13	13

Motionerar tre gånger eller mer per vecka

	Andel pojkar	Andel flickor
Lysekil	47	55
Munkedal	51	46
Orust	41	50
Sotenäs	66	36
Strömstad	78	50
Tanum	43	55
Samtliga	52	50

Det är en hög andel av ungdomarna som motionerar 2 ggr eller fler per vecka på sin fritid. 70 procent bland pojkarna och 72 procent bland flickorna. Detta är i nivå med andra undersökningar som gjorts inom ramen för Ungdomsstyrelsens undersökningar. (Ale 2007, Ulricehamn 2007: Ungdomsstyrelsen Luppundersökningar, se referenslistan)

Dator/TV-spel och datorvanor

Spelar du dator/TV-spel?

	Andel pojkar	Andel flickor
Aldrig	5	26
Mer sällan	9	34
Varje månad	4	13
Varje vecka	24	15
Varje dag	56	11

I ungdomsstyrelsens undersökning 2006 som gäller ungdomar i åldern 16-25 år (Lindgren, Sandgren 2007) är det 31 procent som spelar dator eller Tv-spel nå-

gon gång i veckan eller oftare. I den här undersökningen är åldersgruppen yngre och avgränsad till 15-16 årsåldern, men andelen är ungefär den samma. Bland männen 55 procent och bland kvinnorna 12 procent.

Hur många timmar har du spelat dator/TV-spel sammanlagt de senaste 7 dagarna

	Andel pojkar	Andel flickor
Har inte spelat	11	51
1-4 tim	19	31
5-10 tim	20	9
11-15 tim	15	2
16-20 tim	10	1
21-30 tim	8	2
Mer än 30 tim	14	1

Surfar, chattar du på internet

	Andel pojkar	Andel flickor
Aldrig	3	1
Mer sällan	10	5
Varje månad	1	3
Varje vecka	19	24
Varje dag	64	65

I Ungdomsstyrelsens undersökning (Lindgren, Sandgren 2007) är det 85 procent som surfar/chattar någon gång i veckan eller oftare, alltså även här på nära nog exakt samma nivå som resultaten ovan.

Hur många timmar har du surfat, chattat sammanlagt de senaste 7 dagarna

	Andel pojkar	Andel flickor
Har inte surfat chattat	6	5
1-4 tim	33	29
5-10 tim	19	25
11-15 tim	13	14
16-20 tim	10	11
21-30 tim	7	9
Mer än 30 tim	10	5

Fritidsvanor

Gör detta fler än en kväll per vecka...

	Andel pojkar	Andel flickor
Fritidsgård	9	6
Annan fritidsakt	52	51
Ute med kamrater	64	62
Hemma hos en kamrat	64	61
Hemma hela kvällen	72	80

Hälsa

Hur trivs du i stort sett med livet just nu?

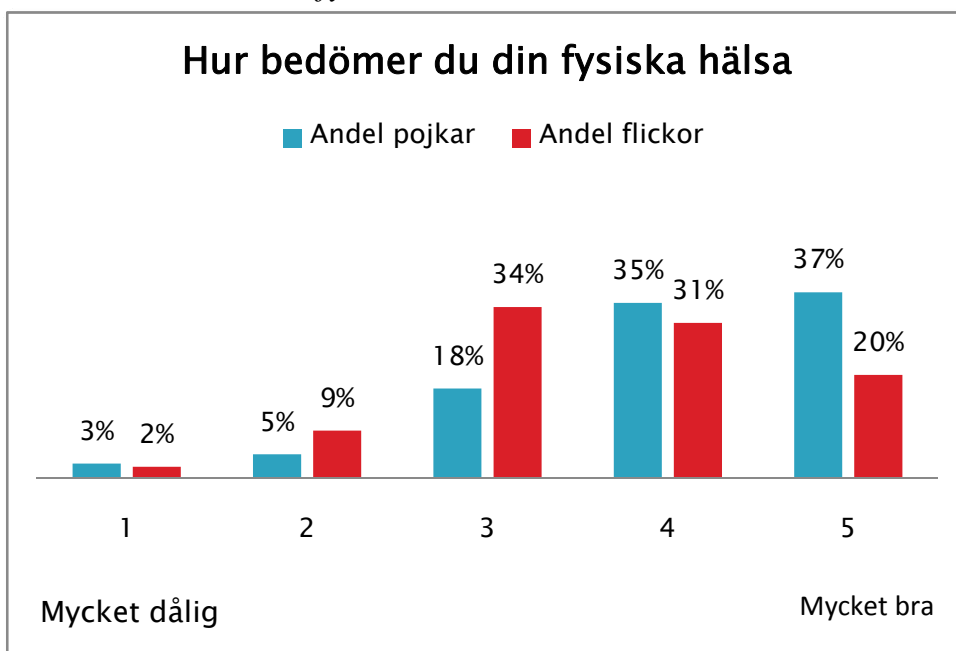
	Andel pojkar	Andel flickor
Mycket bra	58	35
Ganska bra	32	48
inte särskilt bra	6	12
Inte alls	1	4

Det är en liten grupp som anger att de inte trivs speciellt bra, flickorna är dubbelt så vanliga i denna grupp.

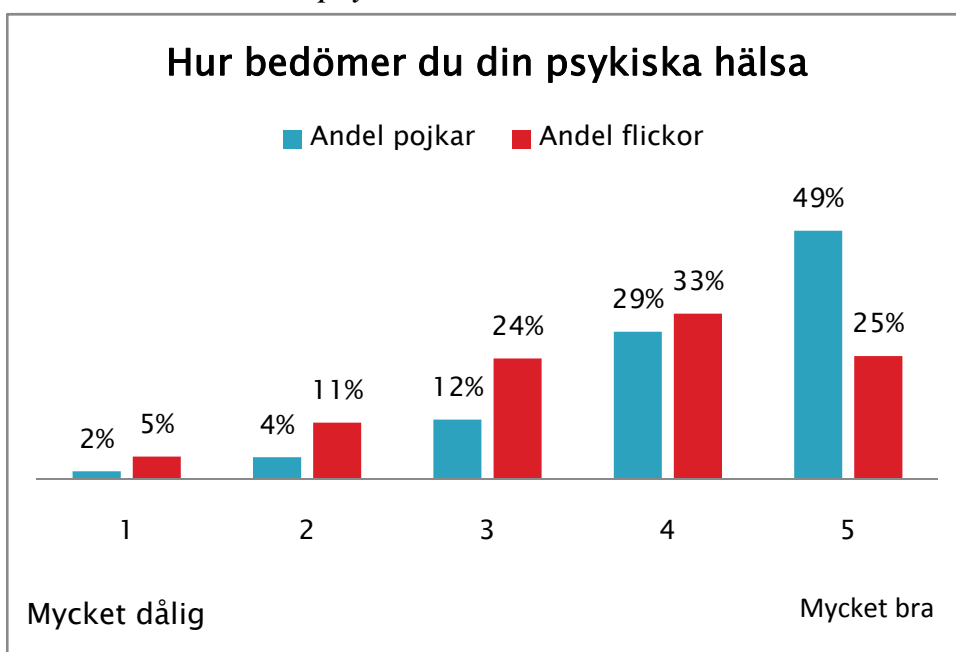
Trivs bra eller mycket bra fördelat per kommun

	Andel pojkar	Andel flickor
Lysekil	57	36
Munkedal	54	35
Orust	44	35
Sotenäs	79	38
Strömstad	65	32
Tanum	62	33
Samtliga	58	35

Hur bedömer du din fysiska hälsa?

Hur bedömer du din psykiska hälsa?

Pojkar bedömer i högre utsträckning sin fysiska och psykiska hälsa som bra jämfört med flickorna. Detta ligger i linje med andra undersökningar (Folkhäl-sorapporten 2009)

Definitioner

CAN: s definitioner (Hvitfeldt, 2005) har använts i största möjliga utsträckning för att jämförelser skall kunna göras.

I denna undersökning har jämförelser gjorts med de undersökningar som CAN (Centralförbundet för alkohol och narkotikaupplysning) gör på ett riksrepresentativt urval av år 9 klasser i hela landet. Om inget annat anges är det undersökningen 2006 (CAN, 2006) som använts vid jämförelsen.

Tobakskonsument Den som anger att hon röker från varje dag till någon gång ibland och/eller snusar från varje dag till någon gång ibland.

Tobaksfri Har aldrig rökt eller snusat, inte ens provat.

Alkoholkonsument Den som anger att hon minst en gång om året eller mera sällan dricker antingen ett glas öl (ej lättöl), 2 cl vin eller 2 cl sprit, eller 5 cl starkcider. (CAN: s definition utökad med stark cider), (Hvitfeldt, 2002 s. 37)

Intensiv-konsument av alkohol Intensivkonsumtion är i det här sammanhanget att man dricker en alkoholmängd vid ett och samma tillfälle, som består av t.ex. 6 burkar folköl, eller fyra burkar starköl eller 18 cl starksprit, en gång i månaden eller oftare.

Den angivna alkoholmängden blir inte exakt densamma mätt i 100 % alkohol. Avsikten är att få ett mått på hur ofta eleverna dricker stora mängder alkohol vid ett och samma tillfälle. Internationellt används begreppet ”binge-drinking” om detta sätt att dricka på.

Referenser

Blanck, P Drogvaneundersökning år 9 2007 Lysekil - Munkedal - Orust - Sotenäs - Strömstad - Tanum

CAN, Pressmeddelande 2006-06-14, 2006

Hvitfeldt, T Nyström S, Skolelevers drogvanor 2008, CAN 2009

Hvitfeldt, T mfl *Skolelevers drogvanor* 2005, CAN 2005

Hvitfeldt, T *Skolelevers drogvanor* 2002, CAN, 2003

Hvitfeldt m fl, *Skolelevers drogvanor* 2001, CAN 2002

Lindgren S, Sandgren T, 2007, Unga och nätverkskulturer, Ungdomsstyrelsens skrifter 2007:12

Socialstyrelsen Folkhälsorapport 2009.

Ungdomsstyrelsen Luppundersökningar 2007 (ungdomsenkäter om hälsa, trygghet, politik, fritid mm.)

<http://www.ungdomsstyrelsen.se/art/0,2072,7319,00.html>, hämtningsdag 2009-04-17)

www.Regeringen.se Om Tobak och folkhälsa

<http://www.regeringen.se/sb/d/2390/a/13027> (hämtningsdag 2009-04-17)